

Asansör Tarihçesi

Bu gün dünyamızda harika bir dikey taşıma aracı olarak kullandığımız ve insanlığın hizmetine sunulan asansör ilk olarak Avrupadan bütün dünyaya yayıldığını günümüze kadar gelen elimizdeki belgelerden öğreniyoruz.

Çok eski çağlardan orta çağa 13 yüzyılın başlarına kadar kaldırma araçlarının arkasındaki güç İnsan ve Hayvan gücüydü Eski Roma İmparatorluğu saraylarında katlar arasında inip çıkan dolapların bulunduğu yazıtlardan öğreniyoruz. Romalı Mimar VİTARÜS .M.S. 26 yılında yazmış olduğu eserde Romada M.Ö. 236 yıl önce dahi yük kaldırmak ve indirmek için bir takım araçlarından söz etmiştir. Daha sonra bu dolapların ilkel bir asansör olduğuna o zamanki bilim adamları karar vermişlerdir.

Orta çağ dönemlerinde buna benzer dolapların (asansör) manastırların duvarlarında dışarıdan faaliyet gösteren asansörlerin olduğu bilinmektedir bu tür asansörlerin daha çok savunma ve korunma amaçla yapıldığı düşmanların gece baskınları yaparak içeriye girmesinin önlenmesi için yapıldığı düşünülmektedir.

17. Yüz yılın başlarında VELAYER adındaki bir Fransız mimar bu ilkel aleti biraz daha geliştirerek karşı ağırlık ile daha iyi dengede çalışmasını sağladı ve bu alet elle çevrilererek hareket ettiriliyordu bunun adına ise uçan sandelye adını vermiştir. 15 yıl sonra Amerikalı mimar HENRY WATERMAN daha büyük bir dolap yaptı ve iki katlı bir binada kullandı bu aleti basınçlı hava ile çalıştırarak. İnsan gücüne ihtiyaç kalmadığını gösterdi.

1867 yılında EDOUX adında Fransız mühendis uluslar arası Paris sergisi munasebetiyle yeni bir kaldırma makinesi yaptı ve adını ASANSÖR (Asseneur) koydu bu makine ziyarete gelen misafirleri en yüksek noktaya kadar çıkartıp indiriyordu.1878 yılında yine Paris sergisinde EDOUX Asansör ile 62.5 metreye yüksekliğe çıkarmayı başardı.1880 yılında bu kez Alman fizikçi ERNER VAN SİEMENS yeni bir buluş ortaya çıkardı. MANNHEİM sergisinde Elektrikten faydalandı. 1889 yılında Pariste açılan bir sergide ünlü Fransız Mühendis EİFFEL adını ölümsüzleştirdiği birde asansör kurdu ve insanlar zahmetsiz bu kuleye çıkararak Parisi seyretirdi..

Çok değil tam 3 yıl sonra Ülkemizde İstanbul'da tarihin saklı olduğu bir kent Altın Boynuz'un büyüleyici güzelliğine bakan otelde (Pera palas), Orient Expres yolcularını ağırlamak için 1892 yılında Fransız Mimar Alexander Valley tarafından inşa edilmiştir.

Beyoğlu'nda ilk elektrik kullanan bina olmakla birlikte, Türkiye'nin en eski elektrikli asansöründe Pera Palas otelinde bulunmaktadır. (1892) Otelin en güzel köşelerinden birini oluşturan asırlık asansör adeta Pera Palas'la bütünleşmiş, yenilerine taş çıkarırcasına günümüze kadar güzelliğini ve ihtişamını koruyarak gelmiştir. 5 kişi (400)kg bir ağırlık taşıyabilen asansörün haftada bir bakımı ve yılda birkezde muayenesi yapılmaktadır. Bir Liftboy'un

idare ettiği asansörde Őimdiye kadar önemli bir kazanın meydana gelmemesi yüzyıllık asansörün gurur kaynağı olmuŐtur.

Tam 15 yıl sonra Ülkemizin ve Ege bölgemizin incisi olan İZMİR’de 1907 yılında Musevi Vatandaşımız olan Nesim Levi tarafından KarataŐ semtinde bir Asansör kuruldu,Özelikle yaŐlı ve sakatların kullanımı gayesi yapılan bu asansör önceleri su buharı ile çalıŐıyordu bu gün ise Elektrikle çalıŐıyor.

Bu yapı İzmir’in tarihi asansör kulesiydi 60 metre yükseklikte olan bu kulede 55 metre seyir mesafeli iki asansör bulunuyor. Asansörün üst katında dinlenmeniz ve İzmir körfezinin eşsiz manzarasını seyretmenizi olanak sağlayan bir kaffe ve restaurant bulunmaktadır.

Bu tarihlerden birkaç yıl arayla özellikle İstanbul’un Beyoğlu semtinde bir çok asansör inşa edilmiş ne yazıki bunlar yapılan imar tadilatlarında yada yıkılan binaların yerine yenilerin yapılması süreti ile bu tarihi asansörler yok olmuŐtur.

19.yüz yılın başlarında dünyada asansörlerde yapılan teknolojik devrimler sayesinde hızla ivme kazanarak Uluslar arası dev firmalar kurulmuş ve asansörde adeta bir teknolojik devrim yaratılmıştır.

Bu gün bu asansörler hızları saniyede 8 metre olan ve 400 metreye kadar yükselen asansörle yapılmakta üstelik bu asansörler rahatlıkla 20-25 kişiyi taşıyabilen akıllı asansörlerdir.

Akıllı asansörler den çok kısa olarak söz etmek gerekirse bu asansörler bina yolcu trafđine göre tasarlanmış,hatta otomasyon sistemi sayesinde yolcunun kullanım alışkanlıkları takip ederek Örneđin: hergün herhangi bir kattan asansöre binen yolcu birkaç gün sonra sistem sayesinde otomatik olarak algılanır o yolcuyu o katta hazır bekler.en önemlisi her hangi bir tehlike anında asansörün veri bankasında biriken bilgiler sayesinde asansörlerin öncelikle hangi katlara yöneleceğini kendisi belirler.Asansör dolduğunda diğer katlara uğramadan gider ve vakit kaybının önüne geçerler.Ayrıca bu asansörler UPS beslemeli yapıldığı takdirde elektrik kesilmelerinde veya jenarötör arızasında asansörlerin kat arasında kalması da önlenilmektedir.